

Izhaja vsak četrtek zvečer. - Ured.

Prof. Albert Sič
Gradarska ul. 18
LJUBLJANA
JUGOSLAVIJA

NOVICE

za inozemstvo 30. L. Oglasi, za 1 nim
višine in širokosti 1 kolone (65 mm):
za trgovske in obrbne oglase 50 stol.,
za osmrtnice, zahvale, poslana, va-
bila L. 20, oglašje denarnih za-
voda Mali oglasi: 30 stol.
za besedo, najmanj L 3.—

Hrane našim dušam!

Te dni sem bil na Krasu. Mar-
siki je sem se pogovarjal z našimi
ljudmi in pogovor je nanese na
naše liste, na naše knjige, na Gori-
ško Matico in Mohorjevo družbo.
Pa so mi ljudje tožili, da je rev-
ščina, da ni denarja in, da sedaj
človek ne more misliti na tak
«luksus».

Meni pa se zdi, da knjige in ča-
sopisi niso «luksus», ampak ne-
kaj resnega in dragocenega in še
tako velika mizerija ne bi smela
vplivati na nakupovanje in naro-
čanje knjige.

Žalostno je to, da smatrajo
mnogi knjigo za luksuz; stvar, ki
naj bo samo za gospodo in za bo-
gate. V resnici pa nam je knjiga
kruh, ki ga potrebujejo naše duše,
ki ga potrebuje naš razum.

Kdor noče kupovati listov in
knjig (ker je revščina), je tako
nespameten kot tisti, ki bi rekel:
«Ne bom več jedel, ker je revšči-
na». Takih pa ni med nami. Če
nam je mar telesno življenje, nam
mora biti mar stokrat več tudi du-
ševno življenje. Mar smo upravi-
čeni postati samo stroji, ki delajo
samo zato, da jedo, ker je v naši
deželi revščina? Smemo izvršiti
s svojim duševnim življenjem
samomor? Jaz pravim ne in ne!
Naše duše imajo pravico do živ-
ljenja in tega jim mi moramo dati.
Zato naj izgine ta malodušnost in
naj se vsak zaveda, da se z neza-
nimanjem za kulturni napredek
ubijamo sami duševno.

«Kje naj vzamem denar,
da se naročim na knjige?» bo vsak
trmasto odgovoril na mojo zgor-
njo pridigo. Rekli bodo: «Lepo je
govoriti, e, če denarja ni?» Poča-
si, sedaj bom jaz nekaj vprašal:

«Ti fant, koliko pa pokadiš na
dan?» Izgovarjal se bo, da malo
in še to, ker se ne more odvaliti.
Jaz pa bom računal: **Samo eno**
cigareto na dan manj, pa prihra-
niš v letu okoli 55 do 60 lir in ta
denar ti zadostuje za knjige «Go-
riške Maticе», «Goriške Mohorjeve
družbe», za «Novice», za «Edi-
nost», za en gospodarski list in še
ti bo ostalo za «Naš glas». Vidiš,
celo čitalnico bi imel doma. Pa niti
ni treba, da naročiš toliko. Če ima
sosed en list, pa se ti naroči na
drugega in tako boste imeli poleti
in v zimi pregled čez življenje na
deželi in v svetu.

Zato se mi zdijo vsi izgovori c
revščini prav puhli, ko gre za knji-
ge.

Fant, ki se hoče naročiti na
knjige «Goriške Maticе», naj poka-
di po **2 do 3 cigarete manj na me-**
sec, pa bo prihranil 5 lir. En liter
vina na leto manj, pa je tudi sko-
ro 5 lir. In pri nas se še toliko po-
kadi in popije, da se v gostilnah in
v tobakarnah naše dežele ne pozna
revščine. Tam je vedno dosti kup-
čije! To pa vse zato, ker so naši
ljudje preveč udani strastem, niso
duševno močni, da bi ukazali nad
svojo voljo, da bi uravnali svoje
stroške tako, da bi koristili duši
in telesu.

Žalosten sem se vrnil s Krasa.
Pomislite: v vasi, ki je imela pred-
lanskim 70 naročnikov «Goriške
Maticе», je imela lani le še 25; le-
tos pa še ti niso gotovi.

Kaj pa mislite, ljudje božji?! Ali
naj pustimo naše duše lačne? Pa
zahajajte še naprej v gostilne in
pijete in kadite, pa revščina gotovo
ne pojde iz dežele.

Bodimo vendar možje,

recimo si odločno besedo; urav-
najmo naše življenje in dajmo na-
šim dušam malo solnca! M.

sreči; ljudje so kupovali «delnice»,
zlasti, ker so oni omenjeni finančni
listi vedno prinašali sleparska po-
ročila o ugodnem dviganju Rochet-
teovih vrednostnih papirjev. Navse-
zadnje so ta poročila izostala; večina
«delničarjev» je mislila, da sporočil
ni, ker so delnice padle in trpijo iz-
gubo le radi borznih spekulacij. Ne-
katerim pa se je stvar zdela sumlji-
va, javili so svoj sum policiji, ta je
poizvedovala in vsa sleparija je pri-
šla na dan.

Rochette sedi v zaporu, pariški fi-
nančniki so pa razburjeni.

Lov za zločincem v Berlinu.

Nedavno tega je v Berlinu vzbujal
veliko pozornost lov za nekim
zločincem. Dva detektiva sta na uli-
ci spoznala nevarnega svedrovca
Pavla Meistra, ki ga iščejo oblasti
radi cele vrste vlovov. Hotela sta
elegantno opravljenega lopova are-
tirati, toda možakar je skočil z opičjo
spretnostjo na neki avtomobil, ki je
pridrvel ravno v kritičnem trenutku
mimo. Detektiva sta sedla v drug
avtomobil in pričela se je dirka.
Končno sta detektiva avtomobil do-
tekla. Na njun poziv je sofer usta-
vil, nakar sta hotela detektiva zlo-
čince ponovno aretirati. Zločinec je
potegnil revolver. Eden od detektivov
je imel toliko priučnosti duha,
da mu je treščil svojo listnico s tako
silo v obraz, da je padel vlomilec
revolver iz roke. Nato je zbežal Meis-
ter v bližnjo hišo. Stelkel je po stop-
njicah v podstrežje, od tam je pa
splezal na streho. Detektiva sta pri-
klicala pet policijskih stražnikov, ki
so hišo obklopi. Tedaj pa je potegnil
lopov drugi revolver ter jel na pre-
ganjalce streljati. Ti so mu prav ta-
ko odgovorili s svinčenkami. Dasi je
bil Meister skrit za dimnikom, ga
je vendarle zadela ena od krogel, da
se je zgrudil. Kljub težki poškodbi
je otepal, ko so prišli stražniki ponj,
tako močno z rokami in nogami, da
so ga le s težavo zvezali in odnesli.

Ameriški banditi.

Nedaleč od mesta Pitsburga so
banditi razstrelili cesto na dveh me-
stih ter maskirali jami s smrečjem.
Vedeli so namreč, da imata priti mi-
mo dva avtomobila z denarjem za
izplačilo mezd delavcem v bližnjem
rudniku. Avtomobila sta se res zvr-
nila v jami. Banditi so odvzeli urad-
nikom denarne vreče ter jo odkurili
s plenom 122.000 dolarjev.

Ruska mreža radiobrzvoja

Sovjetska vlada posveča veliko
skrb radiobrzjavi. Poročajo, da bo
zgradila v nič manj kot 400 manjših
krajih in 300 delavskih mestih radio-
oddajne postaje. Število sprejemnih
aparatur v bolnicah bodo po možno-
sti pomnožili.

Dosedanje oddajne postaje na
Ruskem so: Moskva, Voronež, Kijev,
Leningrad, Nižnji-Novgorod, Ivano-
vo, Harkov, Bogorodsk, Baku, Tiflis,
Minsk. Ravnotako bo kmalu tudi Si-
birija dobila oddajne postaje.

Zrakoplovni promet na Bolgarskem

Bolgarski ministrski svet je dal
«Prvi narodni zrakoplovni družbi»
dovoljenje, da sme edino ona vršiti
zrakoplovni promet v notranjosti dr-
žave in s sosednimi deželami. S to
odločitvijo bolgarskega ministrskega
sveta bo najbrže zračni promet na
balkanskem polotoku zavzel večji
razmah, zlasti ker bo začela bolgar-
ska družba z obratom že to pomlad.

Koliko km železniške proge je na svetu

Dobrih sto let je, odkar so zgra-
dili na Angleškem prvo železnico.
Danes je v vsej Evropi 279.868 km
železniške proge, v Ameriki 640.626
kilometrov, v Aziji 97.710 km, v
Afriki 8.555 km, Avstraliji 5.100
kilometrov. Na vsem svetu je raz-
predene 1.031.859 km železniške
proge. To je malone trikratna da-
ljina od zemlje do lune, zato bi se
dal napraviti z vsem železniškim
omrežjem že tretji tir na luno. Če
bi se spravili nad sonce, bi pre-
merili že eno štirinajstinko raz-
dalje med nami in solncem.

Spomnite se „Šol. društva“!

Tedenski pregled

ITALIJA IN JUGOSLAVIJA

Rimski «Giornale d'Italia» je pri-
nesel pretekli petek senzacionalne
vesti o vojnih pripravah Jugoslavije,
ki so baje naperjene proti Albaniji
in tako posledno proti Italiji. Na ev-
ropsko politiko je to učinkovalo jako
razburljivo. Te vesti so prišle listu
«Giornale d'Italia» iz Beograda. Ju-
goslavija se po teh vesteh mrzlično
pripravlja na vojno. Na albanski in
italijanski meji združuje vojaške
čete, vzdolž albanske meje se izvr-
vršujejo utrdbena dela. Jugosloven-
ski generalni štab dela noč in dan
pod kraljevim osebnim vodstvom.
Obenem pa pripravlja Jugoslavija v
Albaniji vstajo, da vrže Ahmed-Zo-
gov režim. Nemiri, ki bi tako nastali,
bi upravičili Jugoslavijo, da inter-
venira. Italija, ki je sklenila z Alba-
nijo znani tiranski pakt, bi na nje-
govi podlagi bila prisiljena nasto-
piti v Albaniji.

Ta odkritja, če jih smemo tako ime-
novati, so vznemirila evropske poli-
tike. Jasno je, da bi radi teh dogod-
kov moglo priti do spora, v katerem
bi tekla kri, če bi ne vladal pri vo-
dilih močeh obeh držav duh sprav-
ljivosti in miru. Francija, ki je mo-
ralna zaveznica Jugoslavije, je pred-
lagala, naj pride spor pred Družbo
narodov. Tega pa Italija noče. Angli-
ja se je postavila na stran Italije.

Lahko bi prišlo do nadaljnjih za-
pletitjav, toda med tem je podal ju-
goslovenski zunanji minister dr. Pe-
rić v narodni skupščini daljše poro-
čilo o zunanjepolitičnem položaju.
V svojem govoru se je dotaknil raz-
merja do Italije in vesti o pretveznih
vojnih pripravah Jugoslavije. Dejal
je, da temelji politika jugoslovenske
kraljevine napram Italiji na iskreni
želji po dobrem sodelovanju in pri-
jateljskih odnosih. In vsa jugoslo-
venska zunanja politika je bila
usmerjena v tem pravcu. Zvesta na-
čelu: «Balkan balkanskim narodom!»
je jugoslavenska država z najboljšo
voljo pomagala pri ureditvi alban-
skih razmer, ker je od tega odvisen
mir na Balkanu. V svojem nadalj-
nem govoru je dr. Perić odločno za-
nikal, da bi bile resnične vznemir-
ljive vesti o jugoslovenskih vojnih
pripravah. Jugoslavija je priprav-
ljena podvreči se kontroli medza-
vezniških vojaških strokovnjakov, da
doženejo, ali je Jugoslavija prekora-
čila meje normalne državne obrambe.

Zlasti te zadnje besede, ki poziva-
jo, naj se druge države prepričajo o
miroljubnosti jugoslovenske kralje-
vine, niso zgrešile svojega namena.
Evropski politiki so prepričani, da se
bo spor med Jugoslavijo in Italijo
poravnal mirnim, diplomatskim po-
tom. O kaki vojni nevarnosti ni go-
vora. Odgovornosti nove vojne v se-
danjem času, ko je še v živem spo-
minu svetovna vojna, si noče in ne
bo naprtila nobena država.

Da je spor na najboljši poti porav-
nave, priča pomirljivo pisanje listov.

KITAJSKA

Boji pred Šangajem in prodiranje
kantonske armade je bilo nekaj časa
radi slabega vremena otežkočeno.
Komaj pa je dež ponehal, so kitajski
nacionalisti nadaljevali svojo ofen-
zivo proti Šangaju. Jasno je bilo, da
je bil padec Šangaja samo še vpra-
sanje časa, ker so bili branitelji Šan-
gaja že obupani in v resnici niso ve-
deli, komu naj prinese obramba tega
mesta korist. Kitajcem samim goto-
vo ne. Te zavesti in pa širjanja ge-
sla «Kitajska Kitajcem», niso mogli
zatreti med šangajskimi branilci niti
generali, plačani in podpihovanji od
zunanjih velesil.

Tako je bilo nujno, da Šangaj
pade in se tako znova dokaže res-
nica, da misli o narodni samoodločbi
ne more zatreti ne top, ne tuj denar.
Šangaj je padel. Kantonski naciona-
listi so vkorakali v kitajski del me-
sta. V evropskih koncesijah vlada
mir.

Zavzetje Šangaja po kitajskih na-
cionalistih je velikega pomena. S
tem je zmagalo, kakor rečeno, geslo
«Kitajska Kitajcem».

Nadaljni dogodki na vzhodu se bo-
do mogli razviti samo v prilog Ki-
tajcev.

Novice iz vsega sveta

Ljuta borba starikave ženske za 64- letnega rabinca.

Te dni vzbuja v Przemyslu na
Poljskem veliko senzacijo roman-
tična dogodivščina, v kateri igra 64-
letni radymniški rabinec (židovski
duhovnik) Samuel Spira prav čudno
vlogo. Spira je živel svoječasnno v
Ameriki pri svojem sorodniku Cha-
jimu Rubinu. Ko je Rubin umrl, je
izrazil v svojem testamentu željo,
da naj Spira za njegovo vdovo, sta-
rikavo Zlato, skrbi. Rabinec, ki je
oženjen in oče večih odraslih otrok,
je ostal še dalje časa v Rubinovi
hiši ter imel z vdovo ljubezensko
razmerje, iz katerega se je rodilo
dete — vsaj tako trdi Zlata, dočim
Spiro taji. Pa naj bo že temu tako
ali tako, dejstvo je, da je Zlata star-
ca z grožnjami prisilila, da se je v
New Yorku ž njo poročil, nakar se
je mož vrnil domov v Radymno.
Pred svojim odhodom je moral pod-
pisati Zlati izjavo, da jo vzame, če
bi njegova prva žena umrla, k sebi.
Kmalu nato je poslala Zlata rabinu
ovoj, v katerem se je nahajal strup,
s katerim naj bi umoril svojo prvo
ženo, ter pismo in fotografija njego-
vega sinčka. Končno je prispela v
Radymno Zlata. Ponudila je Spirovi
ženi večji denarni znesek za slučaj,
da bi bila pripravljena oditi iz hiše.
Ker je grozila rabinu vrhu tega, da
ga bo ovdala radi bigamije ter bo
zahtevala visoko odškodnino, so jo
ovadili radi izsiljevanja. Pri obrav-
navi se je izkazalo, da so Zlatine
trditve glede intimnega razmerja, ki
ga je imel rabinec ž njo, po večini
plod njene fantazije. Da je ovrgel
njeno trditve, da je oče njenega
sinčka, je predložil zdravniško spri-
čevalo. Rabinec odločno taji, da bi
bil Zlato kdaj tudi le poljubil. Zlata
Rubin je bila obsojena radi hudo-
delstva izsiljevanja pogojno na šest

mesecev ječe, poostrene s posti in
trdimi ležišči. Tudi mora vrniti ves
denar, ki ga je izsilila od rabinca in
denar ter nakit, ki ga je izsilila od
njegovih hčera. Njen zagovornik je
priglasil ničnostno pritožbo. Občin-
stvo je nastopalo proti obtoženki
tako grozeče, da jo je morala spre-
miti iz dvorane močna policijska pa-
trulja.

Borzni slepar.

Na Francoskem je prišla policija
na sled sleparijam nekega Rochettea,
ki je bil ugleden in težak finančnik.
Rochette je bil zaprt, policijo je pa
stalo mnogo truda, da je pojasnila
način njegovega goljufanja.

Rochette je bil svoje dni trkač v
neki podeželski pisarni in ni znal
takrat ne pisati ne brati. Ko mu je
zapustil stric nekaj denarja, ga je
uporabil za to, da se nauči knjigo-
vodstva, za kar je bil izvrstne glave.
Vstopil je v službo neke banke, kjer
je s čudovito naglico napredoval.
Po treh mesecih je bil že glavni knji-
govodja. Ravno toliko časa je pre-
teklo in Rochette je bil že glavni
tajnik. Lepega dne je pa banka li-
kvidirala, Rochette pa jo je prevzel
na lasten račun. Šlo mu je pa slabo
in pričel je z goljufijami. Radi tega
je bil že dosti krat kaznovan. Nova
goljufija, ki so jo odkrili in radi ka-
tere je nastal velik škandal, mu bo
najbrže vzela zlato svobodo za dolgo
časa.

Rochette je bil prevajal goljuf.
Najprej se mu je posrečilo, da je
dobil v svoje roke pet finančnih li-
stov, ki so mu delali reklamo za nje-
gova podjetja, katera pa v resnici
niso nikdar obstojala. Istočasno pa
je ustanovil po vsej Franciji veliko
število pisaren, ki so dajala ljudem
informacije o Rochetteovih «pod-
jetjih» in ponujala delnice v nakup.
Dolgo časa je šlo Rochetteu vse po

DNEVNE NOVICE

De Pinedov polet.

De Pinedo je nadaljeval iz Buenos Airesa pot v notranjost Južne Amerike. Posetil je glavne kraje južnoameriških držav. Sedaj je prispel v braziljsko mesto Parà in se tako zopet približal Atlantskemu oceanu. Od tu bo nadaljeval pot vzdolž vzhodne obale proti Severni Ameriki.

Anfisa.

Vojna nas vse je bolj seznanila in sprijaznila z Rusijo. Poprej smo se za matuško Rusijo navduševali, ne da bi jo po lastnih skušnjah poznali. Sedaj pa, ko so ju tisceri naši ujetniki prehodili, pa bo igra Anfisa, ruskega pisatelja Andrejeva, še bolj privabila naše ljudstvo, ker bo našlo v njej marsikaj, kar ga bo spominjalo na široko rusko dušo. V soboto zvečer in v nedeljo popoldne točno ob pol štirih radi onih okoličanov, ki se morajo vrniti z vlaki, se bo predstavljalo to velezanimivo delo v Trgovskem domu v Gorici.

O knjigah.

Marsikdo, ki letos pristopa prvič kot član k «Goriški Matici», bi rad vedel, ali bi lahko še kupil prvi snopič Bačarjeve zdravniške knjige. Seveda jo dobe proti malemu plačilu vsi oni naročniki Goriške Matice, ki se letos naroče na knjige za leto 1928.

Amerikanci.

Človeku se zdi, da se je naših ljudi polotila izseljeniška strast. Skoraj vsi bi šli radi v svet, kjer je bogastvo, kjer ne manjka dela ne denarja. Tako misli dosti naših ljudi in nekaj se jih že pripravlja na pot, ne da bi imeli v novi deželi prijatelje, ki bi jim poskrbeli delo in pošten zaslužek.

Mladina je sploh lahkomišelnost in drvi v svet brez pomisleka. Kdor je mlad in močan, misli, da mu sreča ne more izostati. Je že prav, da človek ima zaupanje vase, a poleg zaupanja mora tudi računati z vsem mogočim. Ako je v bližini doma, ko je strgan in lačen, brez zaslužka, jo vsaj lahko primaha peš domov. A iz daljne tujine? Izza morja? — Treba je računati na to: kdor nima dobljenega dela, bogve, če ga sploh dobi. In kakšnega? Lahko pade brezvestnim izkoriščevalcem v roke in potem bo vedel, kaj se pravi iti v svet brez delovne pogodbe. Malo je onih srečnih, ki pridejo brez vsake pogodbe, a vseeno dobijo dober zaslužek. Teh je prav malo in na slepo srečo pameten človek ne sme računati.

Mnogo onih, ki se pripravljajo na pot, bi lahko dobilo kruh v domovini. Treba bi se bilo lotiti z vso resnostjo zboljšanja našega gospodarstva, pustiti ono staro pravilo: «Tako je delal moj oče in tako bom delal tudi jaz.» Treba je računati, da zemlja nam ne bo dala več kot bo imela, ker tudi ona se slednjič mora izčrpati. Človek skrbi, da mu je želoдец poln, a zemlji naj bi zadostovalo gnojenje s hlevskim gnojem in še to, često, prav uborno. Treba bi bilo, da bi se naši ljudje zanimali za umetna gnojila in, čeprav so dvomljivci, imajo sedaj lepo priložnost opazovati na lastne oči poizkusna polja. Ko bodo uvideli uspehe, naj tudi sami poizkušajo in videli bodo, da naša zemlja preradi lahko še dosti svojih sinov. Seveda potrebna je strokovna izobrazba, katero se pridobi potem gospodarskih časopisov in knjig.

Te vrstice naj veljajo posebno onim možem, ki imajo dom in ženo in iti na slepo srečo v tujino. Res, lahko je, da so že zadolženi, a kje pa bodo dobili denar za preko morja? Treba se bo zopet zadolžiti! Dolg na dolg in vrh vsega se lov za službo. Naj ta izpodleti, dolg se še nakopiči in mesto pomagati domu in svojim, se jih še bolj potisne v revščino. Očetje, premislite vse to predno se odpravite na pot! Dolg se lahko napravi, a poplačati ga je težko. Pazite, da ne prinesete mesto rešitve popolno propast vašim domovom.

Res, trda prede po slabih letinah, a upati moramo, da za slabimi pridejo tudi dobre. Držite se rojstne grude, obdelujte jo z ljubeznijo in skrbjo in videli boste, da se lahko doma preživi mnogo onih, ki jih inika v svet — za slepo srečo.

Marko.

«Naš glas»

Izdajatelj «Našega glasa» so dosegli svoj cilj. Marčna številka nam kaže, da je uredništvo izpolnilo svojo obljubo, ko je napovedalo družinsko glasilo. V sedanjem pomanjkanju čtiva, ga ne moremo dovolj priporočati.

Naroča se «Naš glas» na naslov: Trieste, casella postale 348. Letna naročnina 16 lir.

Naši železničarji

iz pokrajine Campobasso pošiljajo srčne pozdrave svojim staršem, bratom, sestram, sorodnikom, prijateljem, znancom in vsem čitateljem «Novic». Pravijo, da je nekaj tovarišev železničarjev zapustilo pokrajino Campobasso in da so odšli v Como. Vsem tem želijo na novem mestu obilo sreče in jih prosijo, naj bi sporočili, kako se jim godi.

Vsem voščijo vesele velikonočne praznike! — Rojc Iv. - Podgorje; Heratin Iv. - Buzet; Širca Jos., Rojc Jos. - Praproče.

DROBNE NOVICE Z DEŽELE

IZ TOLMINSKEGA.

Še o novih Amerikancih.

Je pač to eden najbolj važnih problemov na Tolminskem. V dokaz tega naj služi samo število fantov, ki se mislijo izseliti, katero je zadnje čase narastlo celo na 44. To število nam dokazuje, da tu ne gre več za slučaj, ampak za celo množico, ki misli zapustiti svojo domovino. Naj izrečemo na tem mestu še par besed, in to v sporazumljenju z našimi fanti. Priznati moramo, da so med vami taki, ki lahko upajo na boljše bodočnost v Ameriki. Vemo, da primanjkuje dela, katerega si ne more preskrbeti tudi najbolj delavna roka. Tem pač ne moremo odsvetovati nameravane izselitve. Vendar pa so tudi tu gotovi pomisleki, ki bi lahko marsikoga zadržali. So pa tudi ljudje, katerim se navsezadnje ne godi ravno slabo, med temi nekateri poročeni in sinovi, ki bodo enkrat imeli tudi doma svoje posestvo, in vendar hočejo zapustiti svojo zemljo. Ne vemo, iz kakega vzroka in čemu? Ni mogoče v tem nekoliko pohlepa, kateremu hočejo zadostiti? In vendar so v tej ekspediciji, ki odide 5. aprila, tudi taki. Še hujše! So med vami tudi taki, katerim delo smrdi in si želijo pridobiti denarja na lažji način. Zato se jim zdi Amerika nekaka obljubljena dežela. — Mi v resnici ne vemo, po kaj gredo v Ameriko in kaj od

nje pričakujejo. Mi se čudimo, da se ne bojijo razočaranja. — Toliko v sporazumljenju z našimi fanti, ker jim ni prav, da se o njih piše po časopisih! Za konec pa jim še ključico: Naša zemlja ni revna — le trda je, zato mora biti trd tudi on, ki na njej biva! Amerika pa je dežela sanj, ki se le včasih uresniči!

IZ CERKLJANSKEGA.

Tudi mi bi lahko stokali o slabem gospodarskem stanju. Toda to ni več potrebno — saj se je o tem že dovolj pisalo. Tudi mi občutimo, kakor ves naš narod, ono gospodarsko krizo, ki nam dela toliko skrbi in preglavic. Preveč je izdatkov (davkov) in premalo dohodkov; povrh pa še slabe letine in povodnji.

Zato si naše ljudstvo išče nadomestila na drugih straneh. Ena taka bi bile idrijske čipke. Že dolgo je, odkar se je ta obrt priselila k nam iz Idrije. Njenega razvoja po naših vaseh ne bomo zasledovali, le toliko naj omenimo, da je sledil onemu v Idriji in da se je po njem ravnal. Seveda one popolnosti ni dosegel, ker pri nas nismo imeli nobenih strokovnjakov in nam navadno ni šlo za lepa umetniška dela, pač pa za zaslužek.

In kakor je sedaj v Idriji nastopila nekaka kriza na tem polju, tako tudi mi opažamo isto. Vzrokov je nebroj. Predvsem nam manjka pravih strokovnjakov, ki naj bi nas naučili no-

vejših del. Na drugi strani pa tudi med ljudmi samimi ne opažamo one težnje po izpopolnjevanju te obrti. Čipkarice kakor tudi čipkarji (t. j. moški, ki se tudi ukvarjajo s tole obrtjo, seveda ne v taki meri, kakor dekleta), bi morali sami izbirati novejša umetna dela, ki najdejo tudi prej pot na trg. Danes se za čipke uporablja tudi preslaba nit, kar seveda čipkam mnogo škoduje. Pravo in dobro nit pa je menda zelo težko dobiti. Čipke potem prodajajo posamezne prodajalke, in se razume, da imajo glavni dobiček od vse obrti ravno te in ne čipkarice same.

Razen teh vzrokov so potem še drugi, ki so vsi bolj notranjega in bistvenega pomena. Naj omenimo samo trg, konkurenco itd. Pa tudi tu bi se dalo in moralo mnogo zboljšati, predvsem z zvezo čipkaric. Toda o tem pozneje in bolj na drobno.

Najbolj razvito čipkarstvo je v Cerknem samem in bližnji okolici. Cerkno ima tudi čipkarsko šolo. Razen tega pa ta obrt cvete tudi po drugih vaseh, predvsem na Bukovem in v Šebreljah.

Se ena ugotovitev: mogoče bo kdo rekel, da se vsi ti vzroki ne dajo odpraviti. — Za vse niti ne trdim. Gotovo pa je, da bi se dalo mnogo in obilo zboljšati. S tem pa bi se mnogo koristilo tudi našim revnim kmečkim domovom.

KADAR VABIŠ NA KRST

ali praznuješ ženitovanje, kadar obhajaš god ali rojstni dan, ali kadarkoli sploh vabiš goste v tvojo hišo, vedno jih boš dobro postregla, ako jim serviraš izborne testenine PEKATELE, zanesljivo prave v ½ kg originalnih zavojih.

PODBRDO.

Pri cesti je zaposlenih precej delavcev, a delo napreduje vseeno le počasi vsled slabega vremena. Navadni delavci zaslužijo na uro od 1.50 do 1.70 lir, zidarji 2.50, vozniki pa okoli 5 lir.

Pust smo pokopali po stari navadi. Oplaknili smo ga namreč v vinu in zabelili s plesom. To sta dve stvari, brez katerih ni življenja. Tako je vsaj mišljenje večine naših ljudi. Pi-jejo ga do zadnjega, dokler imajo kaj v žepu. — Res, žalostno je videti pijano mladino. Komaj težko prisluzi nekaj denarja, že ga zapravi z vinom in kvartami. Tudi se opaža med našo mladino malo zanimanja za čitanje. Dobro potrjujejo to polne gostilne.

Mladina, pomisli, da življenje zahteva resnosti. Pusti pri miru kvarte in vino, nauči se kaj prihraniti za slabše čase. — Kdor hoče kaj imeti in v resnici nekaj veljati, naj ne posnema pijancev, ker pijanec ima veljavo samo pri pijancih in še tu le dokler ima denar, da daje za vino.

IZ BRD.

Potrebne goveje zavarovalnice

Pogoste so pri nas, posebno v zapadnih Brdih, nesreče pri živini. Kako veliko škodo pretrpi posamezen posestnik, kadar ob takih nesrečah pride ob svoje živinče, si je lahko misliti. Naj mu pogine vol ali pa krava, to silno pretrese njegovo gospodarsko stanje.

V raznih krajih naše dežele so spoznali te težave in nevarnosti kmečkega stanu in so iskali pomoči. Ustanovili so čisto priproste kmečke zavarovalnice za govejo živino. Vsak izmed njih plača gotovo malo svoto mesečno, in v slučaju bolezni ali nesreče dobi izplačano gotovo odškodnino. Seveda so tudi pravila tako sestavljena, da se izključijo slučajni in poizkusi sleparstva, kot se je dogajalo pred vojno v neki zavarovalnici ravno tu v naših krajih.

Vinska kriza

Ta nas tare kar naprej. Še ono malo vina, ki smo ga pridelali, ne moremo oddati po pravi ceni. Vedno bolj in bolj sprevidavamo, da naše sicer izvrstno vino le s težavo konkurira s cenenim italijanskim, katerega kupujejo gostilničarji na deželi v vedno večji meri ter ga režejo ali pa celo tudi ne z našim vinom.

Večji posestniki so zasadili lepo urejene breskove sadovnjake. Manjši jih posnemaajo kolikor je v njihovi moči. Dobe se pa seveda močje zastarelih nazorov, ki hočejo še vedno vztrajati pri starem. Koliko časa bodo vzdržali, je pa veliko vprašanje.

Sindikati in kolonske pogodbe.

Ustanovil se je zadnje dni sindikat posestnikov in sedaj se bodo pri-

čela pogajanja med kolonskim in posestniškim sindikatom za sestavo nove kolonske pogodbe. Kolonom je bilo dano upanje, da se bodo dosegli, ako ne še boljši, pa vsaj isti pogoji, kot so jih dosegle one organizacije, ki so sklenile sedaj potekajočo pogodbo. Seveda pa raste tudi odpor od nasprotne strani in bo sklepanje nove pogodbe moralo prestati mučna pogajanja.

IZ TOMAŽEVICE NA KRASU.

Čudne stvari se gode pri nas. Naše društvo «Napredek», ki smo ga skušali obuditi k življenju, je moralo zopet prekiniti s svojim delovanjem. Knjige in note odnešene, odborniki so morali v Komen in so po 18 urah bili odpuščeni. Se razume, da imajo pri tem nekateri domačini prste vmes. Kljub temu ne obupujemo in jadramo neustrašeno naprej!

IZ SV. KRIŽA PRI TRSTU.

Kot po vsej naši ožji domovini, se je tudi pri nas pojavila izseljeniška bolezen ali potreba po izseljevanju. Že pred nekaj leti so se nekateri naši kamnoseki podali v Dardanele na Turško, ki so se pa že skoro vsi vrnili. Drugi so šli v Francijo, nekaj celo v Ameriko. Po dolgem gospodarsko obupnem presledku je izgledalo, da gre položaj našega kamnoseka na boljše. Vsa kamnoseška podjetja so zopet začela z delom, seveda v mnogo manjšem obsegu kot pred vojno in vsekakor tvegano: bo šlo? ne bo šlo?

To bi bilo nekako povojno života-renje kamnoseške obrti in kamnosekov samih. Ali to života-renje se je kmalu izprevrlo to zimo v pravo krizo, ko so razna podjetja začela odslavljanje našega delavca, in tistim, ki so še ostali, se je, kljub itak že nizki plači, začelo neredno izplačevati težko zaslužen denar. To se pa še danes godi. Ne pomisli se pa pri tem, da je kamnosek odvisen le od svojega dela in ima doma družino, ki pričakuje, da prinese koncem tedna svojo plačo. Z njo morajo plačati tudi najemnino, ker drugače jih vrže gospodar na cesto.

In tako dozoreva pri nas vprašanje izseljevanja, kljub temu, da je pred vojno Križ preživljal še mnogo tujih delavcev. Deca hoče kruha, ne razume, da je oče brez posla, da ni dobil plače. Pred mesecem so nas zapustili trije domačini, sedaj nam odhajajo spet štirje družinski očetje v daljno Južno Ameriko, za njimi bodo šli otroci in tako se bo izselil rod za rod. — Križanovič.

ZAGORJE OB PIVKI.

Pomlad je tu, odšel je mraz, prišel je zopet dela čas.

Da, prišel je čas dela. A ne samo telesnega, treba nam je tudi duševnega dela. Naše «Bralno društvo» sicer živi, ampak boleha na malodušnosti. Zato ga je treba ozdraviti in preurediti. Bodimo srčni in delavni, ker čas dela je tu. Pokažimo, da smo res vredni imena mladine in da znamo delati. Med našim ljudstvom je še toliko dela, da ne bi smeli odlašati niti minuto. Toda naše delo mora biti smotreno. Zato se moramo tesneje okleniti našega društva in prirejati sestanke, ki naj bi služili prosveti in zabavi. S tem si bomo na boljšem duševno, ker se bomo izobraževali in materijelno, ker ne bomo iskali družbe po gostilnah, kjer se le denar zapravlja. Zagorci! Naše društvo je bilo vedno prvo na gornji Pivki. Ali naj zdaj zapustimo to mesto in se umaknemo drugim? Ne, nikoli! Če so drugi napredovali, moramo napredovati mi še bolj in ostati še nadalje na vodilnem mestu. Čas hiti naprej in mi moramo skrbeti, da nas ne najde nepripravljeni. Zatorej združimo svoje moči in spravimo se na delo z geslom: «Vse za narod, vse za prosveto!»

Pri nas so se začeli sedaj nekateri zanimati za čebelarstvo. To je zelo razveseljivo dejstvo, posebno v sedanjih časih, ko raste gospodarska kriza našega ljudstva in so vedno redkejši viri dohodkov. Želeti bi bilo, da se tudi drugi poprimejo te stare kranjske obrti.

Kar se tiče čitanja knjig in časopisov, smo pri nas lahko zadovoljni. Dobivamo precej izvodov «Edinosti», «Novic», «Ženskega sveta» in tudi «Naš glas» je že začel krožiti po hišah. Lep napredek kaže tudi število naročnikov knjig «Goriške Matice». Teh je bilo letos 48, a za prihodnje leto se je to število znatno zvišalo. Ljudje čim bolj sprevidujejo korist knjige, vendar so še mnogi, katere bi bilo treba spraviti še do tega spoznanja. — Zagorjan.

IZ MAREZIG.

Kmečka roka nam piše: Stariši se neprenehoma pritožujejo čez naše učiteljstvo. Otroci hodijo še precej redno v šolo, toda žalibog se vračajo s prazno glavo domov. Večkrat se dogodi, da imajo samo eno uro pouka na dan in še to urico uporabijo za petje. Večkrat sem opazil, da ob 10. in pol so šli v razred in ob poldnavi stih so bili otroci že doma. Zato se obračamo stariši iz Marezig do g. didaktičnega ravnatelja v Kopru s prošnjo, da to stvar uredi, kajti mi moramo krvavo plačati učitelje, od katerih pa imamo malo koristi.

Oče.

BABIČI PRI MAREZIGAH.

Kakor navadno vsako leto o pustnem času, tako se je plesalo tudi letos. Vendar se je letošnji ples nekoliko razlikoval od prejšnjih let. Imamo namreč človeka, za katerega bi bil čas, da bi ga srečala pamet. Ni dovolj, da je razgrajal med mirnimi vaščani, spravil se je nad ubogega lastnega očeta. Vrgel ga je v cestno blato ter začel neusmiljeno pretepati. Da ne bi bilo ljudi, ki so prišli na pomoč, bi očeta ubil! Starčka so odnesli v posteljo, a nadebudni sin je divjal dalje. Ker se ni mogel maščevati nad očetom, se je spravil nad lastne otroke. Revčki so itak potrpi; ker jim je pred kratkim umrla mamica — vzorna žena. In ta človek — če ga lahko tako imenujemo — ima pištolo, strelja kot besen po cestah in gostilnah! Prosimo varnostno oblast, naj naredi temu enkrat konec.

PLAVJE.

Iz mnogo vasi vedno čitamo dopise v dragih nam «Novicah» ali iz naše vasi sploh se nič ne sliši, čeravno bi imeli dovolj pritožb. Pust smo obhajali z vso slovesnostjo, maškerad in razgrajanja ni manjkalo, gostilna nabito polna vse dni, kakor da drugega nam nič ne manjka. Pri nas imamo pevsko društvo, ki prav dobro uspeva, radujemo se, ko se shajamo in se vežbamo v cerkvenem petju. Lepšega veselja nimamo, kakor da lepo skupaj zapojemo in eden drugega poučimo o poljskih rečeh in varčnosti. Tako nam lepše mine čas, kakor pa da bi po gostilnah kvarjali, kar žalibog mnogo naših fantov dela, čeprav imajo dobre glasove za petje. Mladina zdrami se in kreni na pravo pot, sicer bo prepozno!

DOL-OTLICA.

Razmere pri nas so bridke; tudi najbistrejše oko ne more dosti globoko prodreti, da bi odkrilo vse, kar mori dušo in telo ljudstva, ki plaho zre v bodočnost. Nekaterih se je polastila izseljeniška mrzlica. Napravljajo se v Argentino, kjer mislijo poiskati svoj srečo. Ni priporočljivo iskati sreče v daljni tujini. Naši ljudje imajo pred očmi onih par naših Amerikancev, ki se jim dobro godi. Toda bolje bi morali videti bedo tisočerih, ki jim je bila usoda nemila. Navadno o teh tudi le poredkoma čujemo; kdo se zmeni za reveža? Vsakdo raje pripoveduje in sliši o bogatih in srečnih izseljenic. Tudi pravljice o Indiji Koromandiji imamo polno, kjer se cedi med in mleko. Izseljenci zapišite si za vedno v spomin, da je usoda v tujini devet in devedesetim nemila, a jedva enemu naklonjena. Doma imate svojo streho in grizljaj, ki lahko mirno rečete, da je vaše. Ali bo to v Ameriki, v tujini, ali boste mogli reči z mirno vestjo in pokazati na zemljo, na krov, to je moje? Trezno premislite, predno napravite odločilni korak.

IZ LOKE.

Čitali smo v zadnjih «Novicah» epigram, nam namenjen. Smer popolnoma ponesrečena. Ni zadel nas, temveč naj zadene prizadete. — Vemo dobro, kaj je pust, vemo, kaj je post. Zakaj bi si ne privoščili nekoliko pravega veselja o pustu? Izrecno poudarjam: veselja in ne norenja! — Res je, da so po naši deželi plesi preveč razpaseni, naši vasi pa tega ne očitajte, ker smo bili v tem predpustu skoro edini v občini brez plesa. Oklobasah itd. pa naj vedo vsi čitatelji «Novic» naslednje: Star je običaj, da hodijo fantje z muziko po bližnjih vaseh pobirat jajca, klobase in slani. Ali je to grdo? Običaj je. — Ker ni bilo v vasi godev, da bi spremljali fante od hiše do hiše, so fantje sami zapeli pred vsako hišo eno ali drugo narodno pesem. Ali je to slabo? — Z nabranim blagom so fantje naredili večerjo kot zaključek pusta. Ali je proti kakršnimkoli pravilom? Ako pa je kdo od fantov tako zaprtega značaja, da ne pride v fantovsko družbo,

kjer se poje in — zakaj bi tajil, ali je greh? — pije, kjer se razvedri potrt in sključen od rovnice in lopate, mu ni pomoči od naše strani. —

Skušaj, dragi pisec, prežvečiti dopis, in vem, da se boš udaril po čelu. Ne fantaziraj, kadar pišeš, temveč uredi svoje misli in jih premišljeno podaj papirju. Vaški fantje.

Zahtevajte samo zdravila znamke F. BOLAFFIO-CASTELLANOVICH!

IZ RICMANJ.

19. in 20. sta bila dva krasna, prava pomladanska dneva. Privabila sta v Ricmanje tak naval ljudstva, kakor ga niso Ricmanje še nikdar videle. Računa se, da je bilo v nedeljo v naši vasi od 10 do 12 tisoč ljudi. Eni so prihajali peš, drugi z vlakom, s korijerami, avtomobili in vozovi. Ker je bilo nemogoče, da bi toliko ljudi dobilo zadostno postrežbo, so se zatekali v bližnje vasi. Ljudje so godrnjali. Po vsej pravici. Če bi bile običajne osmice, ne bi gostilničarji radi tega prav nič trpeli. Zadovoljilo bi se ljudi, mi bi razpečali naš pridelek in nekaj več tisočakov bi ostalo v vasi. Ker pa imajo nekateri gospodje svoje posebne muhe, moramo na žalost take kaprice občutiti na naši koži.

Kljub tolikemu navalu ljudstva, stja potekla oba dneva mirno, brez neprilik, razen če je izginila kaka denarnica in pa nesreča, ki se je pripetila na «ringšpilu». To ni prva nesreča v naši vasi.

Cerkev je bila vedno nabito polna vernikov. S petjem si pa nismo naredili časti. Sicer pa živimo v takih

razmerah, da nam ne bodo udeleženci, ki so prišli v Ricmanje, štetli v zlo.

Dal Bog prihodnje leto boljše!

IZ ŽAVELJ PRI TRSTU.

Najlepši zgled solidarnosti in sočustvovanja je pokazalo delavstvo zaposleno pri žaveljski oljarni s tem, da je zbralo 450 lir za sotrpinu Ludvika Vodopivec, ki že več časa boleha.

Tako delavstvo, naj živi!

Vprašanja in odgovori

I. K. iz J.: Sem v službi. Imam zelo majhno plačo. Kolik je najmanjši dohodek, da me ne obdavčijo?

Odgovor: — V letu 1927 in 1928 se mora imeti letno 1000 lir dohodka, da ga obdavčijo z davkom na premično bogastvo. Od leta 1929 naprej pa 2000 lir letno. Za poljske dohodka (redditi agrari) pa zadostuje L 553.34 dohodka, da kmeta že obdavčijo.

A. T. iz Vr.: Klican sem na davkarjo, da sklenem konkordat za davek na premično bogastvo. Kako naj tam govorim? Ali naj navedem stroške za mojo številno družino?

Odgovor: — Ko boste sklepali konkordat za davek na premično bogastvo, boste seveda morali javiti tudi stroške za Vašo številno družino. Ti stroški se ne odbijejo, ampak ravno tako vračunijo in se Vas bo tudi zato obdavčilo.

R. F. iz D.: Rad bi ustavil eksekucijo davčnega izterjevalca, ker jo smatram nepostavno.

Odgovor: — Napravite rekurz na kolkovni poli za dve liri na finančnega intendanta za ustavitev eksekucije ter še na navadnem papirju prepis tega rekurza na okrajni davčni urad.

Gospodarske novice

MLEKARSKE ZADRUGE

S tem važnim vprašanjem, ki zadene v živo naše kmetovalce in živinorejce na Krasu in v Istri, se italijanski listi precej časa pečajo. Kakor navadno v vseh vprašanjih, sta se pojavili tudi v tem predmetu dve struji. Prva struja je na stališču: naj se ne pusti več v mesta nobene mlekarice, pač pa naj se ustanove centralne mlekarne, ki bodo mleko sprejemale. Druga struja, zastopana po nekaterih načelnikih občin Istre in Krasa, se je oglasila odločno proti takemu koraku!

Kaj naj rečemo mi k temu vprašanju?

Prizadeto je samo naše ljudstvo, zato je tudi potrebno, da spregovorimo o tem važnem gospodarskem vprašanju par besed.

So razlogi, ki govore v prilog ustanovitvam mlekarne, to je, da bi se za večje kraje, ali za več vasi skupaj — mogoče tudi za celo občino — ustanovile mlekarne, ki bi sprejemale mleko. So pa tudi važni razlogi, ki govore proti temu nameravanemu sklepu. Za ustanovitev mlekarne se zlasti potegujejo zdravstveni uradi in zdravniki. Oni trde, da se s sedanjim načinom razprodaje mleka razširjajo kužne bolezni, ker je premalo snage. Dalje pravijo, da nekatere mlekarice celo mešajo vodo in končno, da prihajajo v mesto ženske, ki nimajo doma živine ne mleka, pač pa samo prekupčujejo in s slabim pokvarjenim mlekom razširjajo bolezni.

Po našem mnenju so to razlogi, ki malo držel! Če ni snage, naj se jo vpelje in prisili! To bi bilo v interesu ljudi samih! Saj imajo sedaj vse občine svoje zdravnike! Če je mleko mešano z vodo, so za to postavljeni komisariji in preizkuševalci. Prekupčevalkam se lahko pride takoj na sled in prepove razprodajo.

Za ustanovitev mlekarne bi bili za nas bolj važni naslednji razlogi:

Radi par litrov mleka morajo naše uboge žene zgodaj vstajati, romati ure in ure iz oddaljenih krajev v mesto v lepem in gdem vremenu, v delavnik in praznik. Taka vsakdanja pot pa ni združena samo s trudom! Žena, ki gre z mlekom v mesto, pušči celo hišo in otroke po večini same, brez varstva, včasih tudi bolne. Otroci se potepajo, lačni, umazani, raztrgani. Zguba, ki jo trpe matere z zanemarjanjem otrok, je ogromna in maščevalna. Taki otroci so pomilovanja vredni. Le pogledimo v take hiše! Ko bi mati ostajala doma, skrbela za red in snago v hiši, skrbela, da dobijo otroci in družina v pravem času tečno hrano, da se otroci učijo, tedaj bi bila ta korist mnogo, mnogo večja, kakor tista, ki se jo dobi pri par litrih mleka. Ako ti taka žena naredi po 5 do 10 ur ceste na dan, ali je mogoče, da posveti svoje moči hiši in družini? Gotovo ne, ker človek ni stroj! Trudna prihaja iz mesta, mora tudi ona počivati, in tako vidimo, da je družina po večini brez prave gospodinje!

Iz teh in pa še iz drugih važnih razlogov, ki jih nočemo tukaj navajati, bi mi toplo priporočali ustanovitev centralnih mlekarne za posamezne kraje ali občine. Gospodinje bi doma oddajale mleko, njim bi ne bilo treba romati okrog in bi lahko posvečale večjo skrb družini, otrokom in gospodarstvu.

Edino en razlog imamo in eno skrb, ki govori proti ustanovitvi mlekarne, in to je gospodarsko stanje našega kmeta.

Danes je gospodarski položaj obupen! Kmet je tako obremenjen z raznimi davki in dokladami, da se ne more več gibati. Ustanovitev takih centralnih mlekarne bi pa bilo zopet ogromno breme! Če si upajo naši kmetovalci in živinorejci prenesti tako breme, bi na vsak način bilo njim v veliko gospodarsko korist!

ZATIRAJO PLEVELI

Plevel imenujemo vse tiste rastline, katerih ne maramo na njivah! Plevelne rastline škodujejo kmetijskim rastlinam, ker jim kradejo živež in jemljejo prostor, svetlobo in toploto. Po plevelu se prenašajo tudi razne bolezni. Plevelne rastline razločujemo v eno, dve in večletne. Ena in dvoletni plevel se razploduje in množi s semenom, večletni plevel pa s semenom in po koreninah in čebulah. Lahko je tedaj razumeti, zakaj je večletni plevel bolj škodljiv in nevaren, kakor plevel, ki se širi samo s semenom. Skrbeti moramo tedaj, da imamo z dobrim delom čiste njive. Kakor znano, stane plevel veliko trudi in stroškov!

Plevela se varujemo s setvijo čistega semena in uporabo gnojja, v katerem ni plevela.

Kdor seje plevel, žanje plevel. Kdor nastelje živini s plevelom, ali kdor meče plevel na gnoj, tudi ta seje plevel na njive. Saj se na ta način zaseje plevel, ako dajemo živini krmo, v kateri je kaj plevelnega semena. Iz želodca pride v gnoj, z gnojem pa zopet v zemljo.

Po nekaterih krajih je zemlja bolj plevelna, kakor po drugih. Kjer je zemlja bolj težka in travorodna, podnebje pa vlažno, tam je navadno več plevela. V takih krajih moramo še posebno gledati na to, da se iznebimo nadležnega plevela.

Plevel pa zatremo:

1. s pletvijo, posebno, da ga izrujemo pred cvetenjem, predno dozori. Pleti je treba ob suhem vremenu. Zemljo je dobro otrestiti od korenin, plevel pa naj se posuši in zažge.

2. z okopavanjem. Rastline okopavamo v prvi vrsti radi tega, da rahljamo zemljo, v drugi vrsti pa tudi radi tega, da zatiramo plevel.

3. z osipavanjem ali ogrebanjem rastlin. Tudi pri tem delu se poruje mnogo plevela.

4. z globokim oranjem in sploh z dobrim obdelovanjem zemlje. Globoko podorana plevelna zrnja ne morejo iskaltiti in sčasoma zginejo.

Čista njiva, brez plevela, je najboljše izpričevalo pridnega kmetovalca.

Čebelarji!

Vse čebelarske potrebščine, kovinske dele za A. Žnideršičeve panje in satnice dobite v zalogi pri Tržaški kmetijski družbi v Trstu, via Torre bianca 19.

Si naročen na „Novice“?

Da postane vedno bolj znano naše izvrstno

„Vino di China e ferro“

pripravljeno iz pristnega španskega belega vina in zaradi večje vsebine pretvarjajočega se železa, odlikovano na mednarodni razstavi v Montecatini l. 1925, prodajamo steklenice-vzorke po L 2. — Originalna steklenica $\frac{3}{5}$ litrska L 12.—

Želodčne kaplje sv. Antona

Izvrstno sredstvo za prebavo, ki istočasno blaži vsakršno črevesno draženje.

Stekleničica L 4.50

Elisire di China

zelo prijetnega okusa, izborno sredstvo proti slabostim želodca in za dobo okrevanja.

Originalna steklenica L 6.—

Steklenica - vzorec L 2.50

GLYKOL

L 8.50

PRSNÍ SIRUP

L 7.50

SMILAJOD

L 11.—

Lekarna Castellanovich All' Alabarda, Trst

Via dei Giuliani štev. 42, Sv. Jakob

Lastnik F. BOLAFFIO

Angleško konsumno zadružništvo v letu 1925

Brez dolgih uvodov in prepričevalnih besed hočem napisati nekaj števil, da bodo te povedale kako je ukoreninjeno in narašča zadružništvo na Angleškem.

Leta 1925 je imela Zveza zadrug v Manchesteru 1420 članic, pri katerih je obrat narasel v primeri z letom 1924 za 14 milijonov sterlingov.

Vse zadruge imajo 4.960.883 članov; uslužbencev v svojih podjetjih pa 204.366.

Vplačanih deležev je 97.793.229 sterling, glavica 67.182.132 sterling, rezervni sklad 15.455.051 sterling, dobiček 23.211.134 sterling.

Zraven zgoraj omenjene Zveze obstojajo še druge, a tu naj omenim samo še društva za nabavo blaga na debelo.

Teh društev je troje: angleško dobavlja blago 1171 zadrugam, škotsko dobavlja blago 265 zadrugam, irsko pa dobavlja blago 588 zadrugam.

Iz teh števil lahko spoznamo, da si zadružna misel osvaja svet.

Razno**Kmetovalec in ptice.**

Kmet ima marsikatero prijatelja, ki zanj niti ne ve, ali pa ga v svoji slepoti preganja. V mislih imam ptice, ki jim kmetovalec še danes ni preveč naklonjen. Samo tistih par zrn žita, ki mu jih ptice morda mimogrede pokradejo poleti, mu leži na srcu, ne vidi pa stotine in stotine črvov in drugih večjih škodljivcev, ki razjedajo rastlinam korenine, liste, cvet in sadove in katere ptice z vso vnemo preganjajo.

Tako požre na pr. sova ogromno miši in drugega nočnega mrčesa, detel je strahovalec lubadarjev in gosenic, pa hroščev, ki rijejo po lesu in ga uničujejo. Vrana pobira iz zemlje črve in gosenice, prav tako tudi prepelica in jerebica. Kukavica se odlikuje po svojem neobčutnem želodcu, ki vse prenese. Žre namreč razne bodeče in kosmate gosenice, ki jih druge ne morejo. Saj si je splošno priborila kukavica prvenstvo želodcev, znana je rečenica «kukavičji želodec», ki pomeni zdrav in močan želodec.

Kos je specialist za polže, drozg uniči vsako leto naravnost milijonsko število mrčesa. Škorec je po svoji požrečnosti drozgu podoben, le da mu še posebno dopadejo kobilice, ki so zanj slaščica.

Vrabe! Še najmanj priljubljen pri našem kmetu, zapisan je naravnost kot tat in hud škodljivec. Ne bom ga zagovarjal, grešno dušo, priznati pa je, da naredi tudi obilo koristi, zlasti v času ko pita mladiče. Žre črve, hrošče, muhe in mušice, obade itd. Gnezdo vrabe uniči nič manj kot 400 žuželk na dan. Za gnezdo strežičev ali kraljičkov je treba dnevno 156 gosenic. V lastovičnem želodcu najde prostor kar 540 zastopnikov mrčesa. Dvajset pastiric ali tresorepk očisti njivo žita, ki je napadena od črnega žužka, popolnoma. Izračunano je, da uniči vsak črni žužek nič manj kot 92 zrn žita.

Na Dunaju nočejo Židov

To so praktično in nazorno pokazali te dni dunajski dijaki, ki so pometali vse židovske slušatelje iz univerze na cesto. Seveda se je godilo dokaj slabo tudi tistim tujim dijakom, ki so jih Dunajčani, sodeč morda po njihovem krivem, judovskemu nosu, zamenili za Jude.

LISTNICA UREDNIŠTVA

Franc Tul, Mačkolje: Dopisa v taki obliki, kot ste ga nam poslali, ne moremo priobčiti. Sicer pa vam preostajajo še druga pravna sredstva in pota, da se ubranite lažnikov in omadeževalcev spomina Vaših dragih.

Odgovorni urednik: JANKO RUNTIC.

IZBORN MEHANIKA za popravilo raznovrstnih strojev, težkih avtomobilov pride pod ugodnimi pogoji na dom. Naslov pri upravi «Novice».

Kmeto-ribarska posojilnica in hranilnica

registr. zadruga z neomejeno zavezo v Barkovljah

sprejema hranilne vloge in jih obrestuje

po 6%

Vloge so zajamčene z nad desetmilijsko vrednostjo v nepremičninah.

Uradne ure: 8.—12. in 14.—18.

v Barkovljah, Viale Regina Elena 37

Ne hranite denarja doma?

Milan Kutin

trgovina jestvin in kolonijalnega blaga na debelo in drobno

POSTOJNA

Prva parna pekarna. Porcelan.

Železnina. Zastopstvo petroleja, kvasa ter PORTLAND-CEMENTA. Točna postrežba.

IVAN KERŽE

ima v lastni zalogi najraznovrstnejše kuhinjske in druge hišne potrebščine

Iz aluminija, steklovine, lesa, emailirane prsti itd. CENE NIZKE. TRST, PIAZZA S. GIOVANNI ŠT. 1

KLINIKA Dr. CICERO

POSTOJNA

Notranje bolezni in operacije.

ŽARKI X

hitro zdravljenje jeličnega vnelja vršcev.

Ceno češko posteljno perje

1 kg: belo puljeno L 25
boljše L 32.—
mehko L 40.—, 48.— in 55.—
boljša vrsta L 65 in 75
Puh L 115.—

Pošiljatve carine in poštnine prosto po povzeldu od L 75.— naprej. Vzorci brezplačno. Vrnitev in zamenjava dovoljena.

BENEDIKT SACHSEL 237
Pizno-Lobes št. 8 (Češko)

Tržaška posojilnica in hranilnica

registrirana zadruga z omejenim poročitvom

uraduje v svoji lastni hiši ulica Torre bianca 19, I. nad.

Sprejema navadne hranilne vloge na knjižice, vloge na tek, račun in vloge za ček, promet ter obrestuje

po 4%

večje in stalne vloge po dogovoru. Sprejema Dinarje na tekoči račun in jih obrestuje po dogovoru.

Daje posojila na vknjižbe, menice, zastave in osebne kredite. Obrestna mera po dogovoru. Na razpolago varnostne celice (safes)

Uradne ure za stranke od 8 1/2 — 13, 16-18
Ob nedeljah je urad zaprt
Telefon št. 25-67.

Najstarejši sloven. denarni zavod

Čevljarnica Forcessin

Odlikovana na mednarodni razstavi v Genovi z „Diploma di gran premio“
TRST - Via Giuseppe Caprin št. 5 pri Sv. Jakobu - TRST

Kdor išče obušalo cenó a vendar lepo, ta bo pomislil malo, ne kupil kar na slepo!

In žel bo k „FORCESSINU“, ki v Trstu vsem od kraja — ubožcu al' bogatstvu — najboljše čevlje daša ...

Čevlji za delo
L 48.—

Čevlji za delo
L 48.—

„Vedež“ za leto 1927

je izšel

ZDRAVNIK

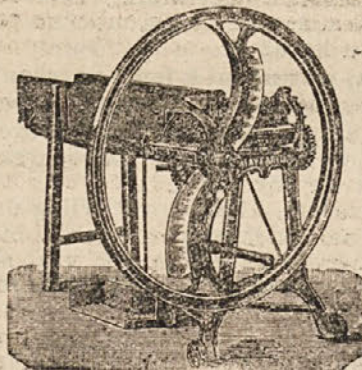
Dr Fran Ambrožič

se je stalno naselil

v Št. Petru na Krasu

in ordinira

v Kanalovi hiši od 9-12 in od 13-15

Kmetijski stroji

Slamoreznice znamke «Mayfart» z verigami raznih velikosti.

TRŽAŠKA KMETIJSKA DRUŽBA
V TRSTU

Ulica Torrebianca 19, in Raffineria 7.
Telefon 44-39.

Zobozdravnik

Dr L. Mermolija

sprejema

v GORICI na Travniku 5

II. nadstropje

Zobozdravnik

Dr D. Sardoč

špecialist za ustne in zobne bolezni

perfekcioniran na dunajski kliniki

ordinira

v TRSTU

Via Imbriani 16/III. (prej Via S. Giovanni)
od 9-12 in od 3-7 ure

JAKOB BEVC - TRST

urarna in zlatarna

Trst - Campo S. Giacomo št. 5

Podružnica: S. M. Magdalena zg. št. 1

ZLATO kupuje v vsaki množini po najvišjih cenah

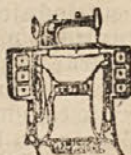
KRONE plačuje više kot vsi drugi

RAZNA DARILA ZA BIRMANCE.

„MUNDLOS“ šivalni stroji

„Göricke“

dvokolesa, motorini „FIAM“ in belgijske puške se vdobe le pri

Josipu Kerševaniju

GORICA - Piazza Cavour 9 - GORICA